

Fortsat fra forsiden

På trods af, at AcuPharma A/S har fremlagt langt nyere og bedre dokumentation om urterne, undlader myndighederne imidlertid at forholde sig til denne dokumentation i deres vurdering.

Mistillid til Fødevarestyrelsen

Hvis Fødevarestyrelsens påbud er urimeligt, er sagsbehandlingen af klagen over påbuddet nærmest håbløs. "Det tog 19 måneder før fødevaremyndighederne vendte tilbage på vores anke over påbuddet. Herefter gav de os sølle 25 dage midt i sommerferien 2008 til at fremsende vores partshøring," fortsætter firmaets medejer, Christina Skive, som efterhånden har mistet tilliden til Fødevarestyrelsen.

AcuPharma A/S har efter skriftlig anmodning fået forlænget fristen for partshøring, men har inddraget en advokat i sagen af frygt for, at myndighederne igen ignorerer deres bevismateriale – bl.a. det faktum, at urterne er godkendt i mange andre EU-lande og dermed burde falde ind under loven om varers frie bevægelighed i EU.

Jeanne Helsted forstår ikke fremgangsmåden for klagesagen, samt hvordan sagen kan trække så meget i langdrag.

Da en jurist i Fødevarestyrelsens nye ankeinstans i sommer tog

stilling til AcuPharmas anke, var det på baggrund af en ny vurdering fra en anden bromatolog fra Fødevareinstituttet på DTU, som nærmest sidder dør om dør med den kollega, som anbefalede at blackliste urterne i første omgang.

"Det er som at lade politiet undersøge politiet, og det holder ikke i et retssamfund," forklarer Christina Skive om sin mistillid til Fødevarestyrelsen. Kampen med fødevaremyndighederne koster ikke alene arbejds-glæde. I AcuPharma A/S vurderer ejerne, at sagen indtil videre har kostet ca. 250.000 kr.

Fødevarestyrelsen halter

"Det er ærgerligt, at fødevaremyndighederne er så tunge at danse med. Det er som om, at Fødevarestyrelsen hverken har kompetencer eller ressourcer nok, og det sætter et kraftigt præg på hele omgangen med vores branche. Vores indtryk er samtidig, at deres interne systemer heller ikke fungerer, og dermed magter Fødevarestyrelsen ikke engang at følge deres eget regelsæt," slutter Jeanne Helsted, som tilføjer, at de mange livsbekræftende historier, som kunderne dagligt fortæller om de kinesiske urter, er en uudværlig kilde af energi, der er med til at holde modet oppe til at drive virksomheden.

Mildere vinde over branchen

Af Torben Damm, formand for Helsebranchens Leverandørforening (HBL)

Det er ikke alene til glæde for alle danskerne. Det er i høj grad også til gavn for medlemmerne af HBL.

Konferencen i juni viste, at der er behov for mere information omkring helsebranchen blandt politikere og medier. Det var meget lærerigt at opleve, hvordan en større informationsstrøm fra vores side åbnede øjnene på de politikere og medier, der var til stede i Fællessalen på Christiansborg.

HBL's oplysningsarbejde skal fortsættes, og derfor arrangerer vi den 5. november en conference, hvor dialogen med myndighederne kommer i centrum. På konferencen kommer vi i dialog med repræsentanter fra Fødevarestyrelsen og Forbrugerrådet. Vi skal have endnu flere politikere i tale, og derfor er en række af Folkeetingets forbrugerordførere også inviteret.

Skal vilkårene for HBL's medlemmer forbedres, kræver det hårdt arbejde i forhold til det politiske miljø, medierne, forbrugerne og myndighederne.

Derfor er det vigtigt, at HBL gøres så stærk som overhovedet muligt. Det kræver resurser, og resurserne kommer fra medlemmerne. Derfor må jeg på det kraftigste opfordre til, at HBL's medlemskreds udvides, for der er plads til mange flere medlemmer.

Der er mange væsentlige opgaver at tage fat på. I 2009 er de væsentligste udfordringer for HBL:

- At kosttilskudsportalen, hvor forbrugerne får adgang til informationer om, hvilke kosttilskud, der lovligt forhandles i Danmark, ser dagens lys.
- At Fødevarestyrelsen, branchen og forbrugerne sammen udvikler en dokumentationsstandard for de krav, som myndighederne stiller til anprisninger, råvarekvalitet, pesticider, tungmetaller og koncentrationsgrænser for ekstrakter.
- Dannelsen af et rådgivende organ, et Kosttilskudsråd, hvor virksomhederne kan søge rådgivning og hjælp, når de er i tvivl om fortolkningen af den meget omfattende og komplekse lovgivning. Rådet bør bestå af repræsentanter fra myndigheder, branchen og forbrugerne.

Målsætningerne er store, men realistiske.

Til gengæld indfries ambitionerne kun gennem sammenhold og et stærkt HBL, som er synlig over for pressen, politikere og myndighederne. Resultatet vil være anstændige vilkår for branchen, hvilket også er til glæde for forbrugerne i Danmark.

Ingen kontrol af kontrollen

Leverandører af kosttilskud bruger masser af tid på kontrolbesøg fra Fødevarestyrelsen. Til gengæld er der ingen kontrol af Kosttilskudsgruppens arbejde.

Sundhedsbølgen har ramt Danmark, og danskerne har for alvor taget kosttilskud til sig. I september 2008 var der i alt anmeldt 3420 forskellige kosttilskudsprodukter til Fødevarestyrelsen.

Hvert år kontrolleres alle virksomheder, der handler med kosttilskud, op til flere gange årligt for at sikre, at virksomhederne overholder den strenge danske fødevarelovgivning.

For at yde bedre rådgivning og support til de regionale fødevarekontrollenheder, blev Fødevarestyrelsens Kosttilskudsgruppe nedsat i 2004. Det skete som et resultat af, at politikere, branche og forbrugerorganisationer ikke mente, at fødevarekontrollen af kosttilskud var god nok.

"Der var en fornemmelse af, at det var en kosttilskudsjungle, og fra alle sider ville man gerne have en mere fokuseret og systematisk kontrol af handlen med kosttilskud i Danmark", udtaler Mette Christiansen fra Fødevarestyrelsens Kosttilskudsgruppe.

Broget branche

Når Fødevarekontrollen er på besøg, er der ofte tale om ressourcerekrævende seancer, der ofte foregår i en anstrengt atmosfære.

Mette Christiansen, der er bromatolog i Fødevarestyrelsens Kosttilskudsgruppe, og som derfor deltager i mange kontrolbesøg hos HBL's medlemmer, erkender, at opfattelsen af helsebranchen i Fødevarestyrelsen er, at det er en noget broget branche.

"Der er alle slags miljøer i branchen. Nogle gør tingene på den rigtige måde, mens der er andre, der gerne vil tjene nogle hurtige penge. Derfor når alle ikke altid at tænke over, at der er noget, der hedder fødevarelovgivning," siger Mette Christiansen, som har været med i Kosttilskudsgruppen siden den blev oprettet i 2004.

Ikke venskabeligt

Når Fødevarestyrelsen kontrollerer en virksomhed kan det have økonomisk betydning for den pågældende virksomhed, og det kan skabe en anstrengt atmosfære.

"Vi er i virksomhederne for at kontrollere og ikke for at komme på et venskabeligt besøg," udtaler repræsentanten fra Fødevarestyrelsen og påpeger, at kontrollørerne er en myndighed, hvis opgave det er at kontrollere, at landets fødevarelovgivning overholdes.

Uensartet kontrol

Kontrollen med kosttilskud bliver udført forskelligt i forskellige kroge af Danmark. Sådan var opfattelsen for fem år siden, og spørgsmålet er, om det fortsat er sådan. En ny rapport udarbejdet af analysefirmaet Cowi for Fødevarestyrelsen viser, at fødevarekontrol generelt fortsat opleves meget uens forskellige steder i Danmark.

"Man kan ikke sammenligne to kontroller hundrede procent. Der vil altid være forskelle. Retningslinjerne er ens. Men to kontroller vil aldrig være ens. Vi, som er ansat i Fødevarestyrelsen, er jo også forskellige mennesker," siger Kosttilskudsgruppens bromatolog Mette Christiansen, som forklaring på, hvorfor Fødevarestyrelsens kontroller hos kosttilskudsleverandører opleves forskelligt.

Mette Christiansen, bromatolog, Fødevarestyrelsens Kosttilskudsgruppe

Anmelder besøg

I princippet er alle kontrolbesøg uanmeldte, men i virkeligheden er der en række virksomheder, der bliver adviseret om kommende besøg af Fødevarekontrollen, og specielt de større virksomheder bliver advaret på forhånd. "Somme tider kan det være hensigtsmæssigt at lave en aftale forinden for at være sikker på, at de, man skal snakke med, er til stede, når vi kommer på besøg", fortsætter Mette Christiansen.

Til gengæld er det ikke til at forklare, om der er en tendens til, at det navnlig er branchens største virksomheder, der bliver adviseret forinden. "Det er de tilsynsførende i Fødevareregionerne, som kender virksomhederne, og derfor bestemmer, hvordan kontrolbesøgene skal tilrettelægges," fastslår Mette Christiansen.

Ingen kontrol

Der er klare regler for, hvor mange kontrolbesøg forskellige fødevarerbutikker og leverandører skal have hvert år. Mens pizzeriaer og kosttilskudsvirksomheder, der selv arbejder med ingredienserne, skal have tre årlige besøg af fødevarekontrollanterne, skal firmaer, der udelukkende handler og distribuerer kosttilskud, kun have ét årligt besøg.

Derimod er der ingen kontrol af Kosttilskudsgruppens arbejde. Der udarbejdes kun en arbejdsplan, som kort beskriver opgaverne for kosttilskudsgruppen i det kommende år. Arbejdsplanen for 2007 blev vedtaget på et internt møde i juni 2007, og fortæller på én A4-side, hvilke aktioner Kosttilskudsgruppen skulle gennemføre i 2007.

"Hvert år laver vi en arbejdsplan for Kosttilskudsgruppen, og så kan man jo selv vurdere efter den," slutter Mette Christiansen, som fastslår, at kontrollen af Fødevarestyrelsens arbejde kan findes ved at gennemgå de mange hundrede kontrolrapporter, som Fødevarestyrelsens kontrollanter udarbejder årligt.

HBL har via aktindsigt rekvireret Kosttilskudsgruppens årlige arbejdsplan. Medlemmer af HBL kan få denne ved at henvende sig til sekretariatet.

Konference om kosttilskud, branchen og myndighederne "Sundhedsfremme gennem samarbejde"

Onsdag den 5. november 2008 kl. 8.30 - 13.00 hos
Dansk Erhverv, Børsen, Komitéalen, 1. sal, 1217 København K

08.30	Ankomst, registrering og morgenbrød	
09.00	Velkomst og introduktion til dagen - formål og program - fremtidens udfordringer i forhold til myndigheder og forbrugere	Torben Damm, formand for HBL
09.10	Kosttilskud bidrager til danskernes sundhed	Niels Hertz Jensen, speciallæge i almen medicin
09.30	Myndighedernes udfordringer på kosttilskudsområdet	Jens Therkel Jensen, souschef. Fødevarestyrelsens ernæringskontor, 7. kontor.
09.45	Kontrol med kosttilskud i Danmark	Janus Lodal, leder af Kosttilskudsgruppen, souschef, Fødevareregion Øst, kontrolafdeling Rødovre
10.00	Fremtidens samarbejde med myndighederne	Paneldebat og spørgsmål fra salen. Lars Lindskov, WATERFRONT Communications, er ordstyrer
10.30	Pause. Kaffe, kage, frugt og vand	
10.45	Sundhedsanprisninger af kosttilskud: EF-liste over tilladte anprisninger fra 2010	Lars Korsholm, Repræsentant fra EU-Kommissionen, DG Sundhed
11.00	Forbrugernes krav til helsekostbranchen	Sofie Krogh Holm, Forbrugerrådet, fødevarerpolitisk medarbejder
11.15	Nationale synspunkter i den danske sundhedsdebat. visioner, krav og muligheder. Dialog med repræsentanter fra det danske folketing	Forbrugerordførere: - Benny Engelbrecht (S) - Liselott Blixt (DF) - Pia Olsen Dyhr (SF) - Tina Nedergaard (V)
12.00	Politikere, myndigheder, forbrugere og helsebranchen i samarbejde. Debat mellem dagens aktører. Blev vi klogere? Og hvad gør vi nu?	Lars Lindskov, WATERFRONT Communications, er ordstyrer
12.45	Opsamling og afrunding	Torben Damm, formand for HBL
13.00	Afslutning	

Pris for HBL-medlemmer: 400,- ekskl. moms, inkl. morgenbrød, frugt samt kaffe og vand.
Pris for ikke-medlemmer: 600,- ekskl. moms, inkl. morgenbrød, frugt samt kaffe og vand.

Tilmelding senest den 30. oktober 2008 til Kate Elmvang Sloth på tlf. 33 74 61 25 eller mail: hbl@danskerhverv.dk

Helsebranchen sat mellem to stole

Selv om kosttilskud pr. definition er fødevarer, betragtes de af myndighederne nærmest som lægemidler, når anprisninger skal godkendes. Det er et paradoks, siger Venstres fødevarer- og forbrugerpolitiske ordfører, Tina Nedergaard.

Kravene til dokumentation af kosttilskuds positive virkninger er tårnhøje i Danmark. Leverandører af kosttilskud er tvunget til at fremskaffe store mængder videnskabelig dokumentation på linje med dokumentation af lægemidler, hvis de ønsker at skrive på produkterne, hvilken virkning, de har.

Viser det sig, at kosttilskudsprodukterne har en egentlig helbredende virkning, afviser myndighederne, at produktet kan sælges som kosttilskud, fordi det i givet fald er et lægemiddel. Er Fødevarestyrelsen, som godkender anprisninger af kosttilskud, omvendt ikke tilfredse med den ofte dyrebare dokumentation, kan en dyr og meget langvarig klageproces tage sin begyndelse.

Venstres Tina Nedergaard er overrasket over de forhold, som medlemmer af HBL oplever i dagligdagen.

"Det virker som om, at leverandører af kosttilskud er blevet placeret mellem to stole. På den ene side opfattes kosttilskud i lovgivningen som fødevarer. På den anden side må branchen acceptere en godkendelsesprocedure, der minder om den, lægemiddelindustrien er underlagt, når produkter skal anpriser og markedsføres. Det er et paradoks, som politikerne må se på," fastslår Tina Nedergaard, som har været medlem af folketinget siden 2001.

"Vi skal se på, om kravene til dokumentation er for skrappe i Danmark," fortsætter venstrepolitikereren, som undrer sig over, at fødevarer behandles vidt forskelligt af de danske fødevarermyndigheder.

"Du må gerne sælge cola og mange andre usunde varer, uden at nogen griber ind," fortsætter Tina Nedergaard med undren i stemmen, som derfor vil arbejde for at sikre helsebranchen fair vilkår for at markedsføre kosttilskudsprodukter over for danskerne.

Tina Nedergaard, MF, fødevarer- og forbrugerpolitisk ordfører (V)

Dobbelt retsprincip

Firmaet AcuPharma A/S kæmper for tiden en sej kamp med Fødevarestyrelsen for at få det kinesiske urteprodukt, Bright Eye Rehmannia med Lycium, godkendt i Danmark. Indtil videre har klagesagen været i næsten to år.

Tina Nedergaard er bekymret over Fødevarestyrelsens klagebehandlingsprocedure, og derfor ser hun gerne, at en autonom enhed med repræsentanter fra myndighederne og branchen afgør klagesager fremover.

"Jeg hylder det dobbelte retsprincip, for det nytter ikke, at en myndighed har mulighed for at kontrollere sig selv", slutter Tina Nedergaard, der har været fødevarer- og forbrugerordfører siden folketingsvalget i november 2007.

Myndighederne er tunge at danse med

Christina Skive og Jeanne Helsted, ejere af AcuPharma A/S

Livet i AcuPharma A/S giver indehaverne spændende indsigt i det asiatiske sundhedssystem, Traditionel Chinese Medicine. Til gengæld dræner slagsmålene med myndighederne dem for kræfter.

Mange europæere, amerikanere og asiater har i årevis spist den sunde Lycium frugt i store mængder, men i Danmark forbyder fødevarermyndighederne firmaet AcuPharma A/S at markedsføre deres kinesiske urteprodukt, Bright Eye Rehmannia, fordi produktet indeholder netop Lycium frugt samt Tribulus Terrestris frugt.

"Det er fuldstændig urimeligt, at myndighederne kan forbyde et produkt, fordi det indeholder nogle urter i meget små mængder, som er tilladt i store mængder i lande, som vi normalt sammenligner os med," siger ejeren af AcuPharma A/S, Jeanne Helsted.

For at gøre ondt værre baserer Fødevarestyrelsen deres forbud på en vurdering fra Fødevarerinstitutionen på DTU, som anvender forældede forskningsresultater fra bl.a. 1983 som grundlag for deres vurdering af urterne.